

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и
научна степен „доктор” в професионално направление –

8.2 Изкуствознание и изобразителни изкуства

Автор на дисертационния труд: Гергана Ангелова Мутафчиева, докторант в специалност Дизайн на Порцелан и стъкло, НХА

Тема на дисертационния труд: СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ И РАЗВИТИЕ НА ОСВЕТИТЕЛНИТЕ ОБЕКТИ В СФЕРАТА НА СИЛИКАТНИЯ ДИЗАЙН

Член на научното жури: доц. д-р Александра Стефанова Иванова, ВСУ „Л. Каравелов”, Декан на Архитектурен факултет

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и приложно отношение.

Дисертационният труд разглежда проблем, който би бил актуален както в миналото, така и в бъдеще, тъй като осветлението на човешкия бит, както и присъствието на светлината в изкуството са вечни теми. В частност разглеждането на съвременните тенденции и развитието на осветителните обекти в сферата на силикатния дизайн е ангажирана и приложно значима проблематика, свързана с изследване на конкретни естетически, философски и технологични аспекти.

Въпросът е широкообхватно разгледан от докторантката, както през призмата на автор и изследовател, така и от позицията на преподавател, който допринася за обогатяването на тема от образователната програма на студентите в специалността Дизайн на Порцелан и стъкло.

Границите, които разделят утилитарния предмет от художествения обект в наши дни, са все по-условни и субективни. Това налага отново и отново да се легитимират съвременни концепции, да се апробират производствени методи и нови материали по отношение осмислянето на привидно еднозначния термин лампа.

Особено значим в труда е авторският прочит на тенденциите в силикатното формообразуване – естетическа визия, комбиниране на разнородни материали, иновативни технологии за прототипиране, оптимизиране на енергийната ефективност и безопасност на осветителните тела. Това съответно определя приложността и приносния характер на конкретните изследователски задачи в дисертационния труд – да обхване и изясни темата от всички имащи връзка с предмета страни.

Познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

Професионалният и творчески опит на Гергана Мутафчиева в НХА и Creative Line Студио за Керамика Изкуство и Дизайн, сам по себе си говори за нейната ангажираност по темата. Това определя и дълбочината на художественото ѝ разбиране за многообразието във визията и функцията на осветителните обекти от древността до съвременното. Като творец тя демонстрира поведение на изследовател – да експериментира с нова материалност и да извлича от нея нови художествени внушения.

В Първа глава е представен исторически преглед, целящ да проследи еволюцията на керамичната лампа до осветително тяло с изкуствен източник на осветление. Втора глава коментира естетиката, формообразуването и технологията на осветителните тела, като подкрепя различните подходи с подходящи художествени практики и авторски серии на силикатен дизайн. Трета глава убедително затваря кръга с преглед на авторитетни литературни източници, авторски колекции и лични художествени проекти относно формата и концепцията на съвременните осветителни тела в силикатния дизайн. Артистичните проекти за светлинни скулптурни композиции на докторантката са заявка, че темата ще бъде разгледана с отношение, прецизност и отлично познаване. Допълнителен принос към темата са литературните интерпретации и паралели, които Гергана Мутафчиева прави върху развитието на осветителния силикатен дизайн в контекста на световните тенденции и специфики, които обуславят творческите търсения на българските автори.

Текстът е съпътстван от 156 фотографии, които представят богат илюстративен материал по всяка разглеждана тема и убедително подкрепят тезите на докторантката. В дисертационния труд е използван адекватно литературен материал в обем от 78 цитирани източника.

Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел на дисертационния труд.

Методологията на изследването се базира върху комплексен набор от методологични подходи: литературен обзор, сравнителен анализ, паралелен синтез и проектиране на авторски разработки. Добро впечатление прави коректно представената терминология по темата на дисертацията. Формулиран е термин - светлинен обект, с който докторантката означава извеждането на предмета от функционалното му предназначение и превръщането му в обект на изкуството.

В резултат на добре подобрите и коректно приложени методи е установена обща морфологична система в изследването на силикатния дизайн на осветителни обекти. Приложената методика спомага да се изведат приноси, адекватни на поставените цели и подкрепя правилността на избрания дисертационен инструментариум.

Приноси на дисертационния труд.

В обобщен вид дисертационният труд успешно реализира приоритетни за изследването научни и научно-приложни приноси:

1. Проследява еволюцията на осветителното тяло до съвременен художествен предмет, като разглежда подходящи български и световни примери. За целта докторантката ситематизира база данни, свързани с проучването на силикатния дизайн на осветителни тела и реално обогатява научната литература по въпроса у нас.
2. Извежда нов термин – светлинен обект, което може да се разгледа като еволюционна стъпка в разбирането за същността на осветителните тела и връзката им със светлинните инсталации.
3. Научно-приложните приноси могат да са разгледат в няколко аспекта:
 - Представянето на силикатния дизайн на осветителни тела като съвременна художествена медия, адаптивна към бързо развиващите се технологични процеси и консумативи.
 - Интегрирането на светлинните обекти в архитектурната среда.
 - Бъдещата реализация на труда като учебно пособие за студентите от специалностите Керамика, Дизайн на Порцелан и стъкло, студентите в областта на дизайна и архитектурата, както и като практическо ръководство за художествено проектиране. Изследването проследява не само световни съвременни естетически тенденции, но и аспекти от методологията на дипломния процес на студентите, което разглеждам като принос за подобряване качеството на академичното образование.

Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Към дисертационния труд са приложени две самостоятелни публикации, които са изцяло по темата на изследването.

От изписването не става ясно какъв е обемът им и дали публикациите са самостоятелни издания, или са докладвани на докторантски семинар, конференция, или друг научен форум на Националната художествена академия.

Мнения, препоръки и бележки.

Изцяло подкрепям поставените цели, теоретичните и практически разработки на Гергана Мутафчиева. Дисертационният труд има ясно обосновани научни приноси, стилът е ясен, увлекателен и подходящ за приложение в учебния процес.

